

140 uderzeń na minutę
Kultura rave i sztuka w latach 90. w Polsce

22 lipca - 27 sierpnia 2017
Muzeum nad Wisłą
Wybrzeże Kościuszkowskie 22

Wystawa „140 uderzeń na minutę” prezentuje związki pomiędzy kulturą rave a sztuką współczesną w Polsce w latach 90. Tegoroczna odsłona wystawy w nowo otwartym pawilonie Muzeum nad Wisłą jest rozwinięciem prezentacji przygotowanej przez Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie na Open'er Festival w Gdyni w 2016, sfinansowanej i zrealizowanej przez Alter Art, organizatora festiwalu.

Tytuł wystawy nawiązuje do liczby uderzeń na minutę w klasycznym techno (140 bpm - *beats per minute*). Jacek Sienkiewicz, pionier techno w Polsce, którego prace prezentowane są na wystawie, grał w takim tempie w latach 90. Termin rave używany jest na określenie undergroundowych imprez tanecznych z muzyką elektroniczną - głównie techno - które pojawiły się w Polsce wraz z transformacją ustrojową początku lat 90. Były, z jednej strony, wyrazem często naiwnego, ale i autentycznego optymizmu okresu transformacji. Z drugiej strony manifestowały się w nich lęki czasów cywilizacyjnego i technologicznego przyspieszenia.

Kultura rave/techno była następną po punku w latach 80. subkulturą muzyczną, w którą mocno zaangażowali się artyści wizualni zafascynowani sposobami formułowania się wspólnoty rave w reakcji na neoliberalną atomizację, prywatyzację i hierarchizację społeczeństwa. Ponadto, była to kolejna po hipisowskiej subkultura tak bardzo zainteresowana wizualnością. Obraz był w niej niemal równie ważny, jak taniec i muzyka. Po raz pierwszy impreza taneczna stała się kolejnym równoprawnym medium artystów wizualnych. Galerie zamieniały się w kluby taneczne, a wystawy w imprezy rave.

Artyści wizualni interesowali się obecną w kulturze rave nową figurą artysty samplera - DJ-a i VJ-a - który tworzy prace na żywo z gotowych materiałów. W przeciwieństwie do poprzednich subkultur muzycznych i kierunków artystycznych, artysta sampler stara się zachować anonimowość i kontestuje dotychczasowe hierarchie kulturowe - podziaty na wyróżnionego twórcę i zafascynowanych nim fanów. Artyści interpretowali techno jako kolejną inkarnację awangardowej, aliterackiej sztuki abstrakcyjnej o konstruktywistycznej proweniencji. Wchodząc w relację z rave'm interesowali się jego technologicznym wymiarem. Sztuka powstawała tutaj w reakcji na pojawienie się na masową skalę w latach 90. nowych technologii, takich jak komputery osobiste i Internet. Komputery stały się narzędziami pracy artystów. Sztuka tworzona w kontekście rave'u była kolejnym rozdziałem w historii relacji pomiędzy sztuką a technologią, bezpośrednio zapowiadającym obecną sztukę postinternetową. Stanowiła również kolejny rozdział w historii relacji sztuk i tańca.

W ramach wystawy „140 uderzeń na minutę” szczególnie ważna jest rola, jaką pełnił rave w odniesieniu do tendencji pop w sztuce polskiej lat 90. W przeciwieństwie do tak zwanej sztuki krytycznej, artyści tych nurtów szukali bardziej inkluzywnych i nieelitarnych form budowania wspólnoty poprzez sztukę.

Na wystawie zobaczymy m.in. szereg instalacji i dokumentacji akcji trójmiejskiej grupy CUKT (Centralny Urząd Kultury Technicznej), która organizowane przez siebie imprezy rave formatowała jako pastisze wieców i publicznych wydarzeń politycznych, podkreślając swoje rozczarowanie polityką czasów transformacji. Artyści w ramach swoich rave'owych happeningów takich jak Antyelekcja czy też Wiktoria Cukt (wirtualna kandydatka na prezydenta), podkreśli sprawczość jednostki, która może się obywatelsko organizować, budując oddolne wspólnoty i dokonywać w ten sposób zmian. W ramach ekspozycji zaprezentowany zostanie również cykl lightboxów Marty Deskur zatytułowany Rodzina, poświęcony wspólnocie raverów, głównie DJ-ów i VJ-ów do której należała artystka w Krakowie lat 90. Była to grupa przyjaciół, połączona silnymi więzami emocjonalnymi i duchowymi. Organizowane przez nich imprezy miały za zadanie wzmacniać ich relacje. Artystka stworzyła szereg portretów swojej rodziny przyjaciół, wpisując ją w symboliczne motywy znane z malarstwa religijnego. Na wystawie pokazane zostaną także rzeźby Marka Kijewskiego i Małgorzaty Malinowskiej (Kocur), którzy fascynując się figurą DJ-a samplującego swój utwór z wielu różnych gotowych materiałów, w swoich rzeźbach łączyli w eklektyczny sposób elementy wizualne pochodzące ze skrajnie różnych kontekstów. W rzeźbie *Portret Konny* Andy Warhola odnoszą się do klasycznych przedstawień i jednocześnie łączą ze sobą motywy centaury, ravera w futerku i portret Warhola.

Artyści/artystki: Paweł Althamer, Rafał Bujnowski, CUKT (Adam Virus Popek, Mikołaj Rober Jurkiewicz, Piotr Wyrzykowski, Artur Kozdrowski, Jacek Niegoda, Anna Nizio, Rafał Grabowski, Marek Jabłoński, Paweł Paulus Mazur, Andrzej Awsiej, Maciej Sienkiewicz, Rafał Ewertowski), Ewa Ciepielewska / LUXUS, Marta Deskur, Sławomir Elsner, Jarosław Fliciński, Dorota Jurczak, Mikołaj Robert Jurkiewicz, Marek Kijewski/Małgorzata Malinowska (Kocur), Karolina Kowalska, Wspólnota Leeżeć, Grupa Ładnie, Miłosz Łuczyński, Marcin Maciejowski, Joanna Małecka, Paweł Paulus Mazur / Yach Paszkiewicz, Najakotiva, Neurobot, Józef Robakowski, Robert Rumas, Wilhelm Sasnal, Jacek Sienkiewicz, Janek Simon, Karol Suka, Agnieszka Tarsiuk, Piotr Wyrzykowski, Robert Zając, Marcelo Zammenhoff, Alicja Żebrowska, gościnnie: Gregor Różański / Mateusz Kazula, Kolektyw Terenowy.

Kuratorzy: Szymon Maliborski, Łukasz Ronduda

Współpraca kuratorska: Zofia Krawiec

Projekt wystawy: Maciej Siuda

Współpraca projektowa: Tomasz Czuban, Katarzyna Dąbkowska

Opracowanie graficzne ekspozycji i publikacji: Maciej Ratajski

Opracowanie graficzne wydarzeń, plakatu i video: Noviki.net

Produkcja i realizacja wystawy: Jakub Antosz, Marek Franczak, Piotr Frysztak, Szymon Ignatowicz, Artur Jeziorek, Przemysław Pryciak, Paweł Sobczak, Marcin Szubiak, Michał Ziętek

Tłumaczenia: Łukasz Mojsak

Kontakt dla prasy:

Iga Winczakiewicz iga.winczakiewicz@artmuseum.pl / prasa@artmuseum.pl / 22 596 40 23

Materiały prasowe i zdjęcia: prasa.artmuseum.pl